

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΛΙΓΝΙΤΩΝ

Από

Κ. Κούκουζα¹, Θ. Κώτη¹

Ο λιγνίτης συμμετέχει κατά 55,3% στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας του διασυνδεδεμένου συστήματος της χώρας (52,7% στη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας). Το υπόλοιπο καλύπτεται κατά 16,5% από υδατοπτώσεις και 28,2% από πετρέλαιο (στοιχεία 1981).

Γι' αυτή τη συμμετοχή καταναλώθηκαν 25,3 εκατομ. τόνοι λιγνίτη, δηλαδή ποσοστό 92,6% σε σχέση με την ολική παραγωγή λιγνίτη του ίδιου έτους.

Η σπουδαιότητα αυτής της συμμετοχής είναι, ασφαλώς, εμφανής και δεν χρειάζεται, πιστεύουμε, παραπέρα ανάλυση.

Ενδεικτικά αναφέρεται μόνο ότι αν αντί του λιγνίτη χρησιμοποιούνταν πετρέλαιο, μόνο για το υπόψη έτος θα χρειαζόμαστε περίπου 3,5 εκατ. τόνους επιπλέον πετρέλαιου με τη σχετική συναλλαγματική επιβάρυνση. Μετά την ενεργειακή κρίση, που άρχισε με την απότομη αύξηση της τιμής του πετρελαίου, όλες οι χώρες έστρεψαν την προσοχή τους στην αξιοποίηση των εγχώριων πηγών ενέργειας ή στην αναζήτηση νέων ενεργειακών πηγών, που θα εξασφάλιζαν επάρκεια ενέργειας και θα τους απομάκρυνε, όσο είναι δυνατόν, από την ενεργειακή εξάρτηση. Ήταν φυσικό και η χώρα μας - που παραδοσιακά δεν εθεωρείτο να διαθέτει σημαντικούς ενεργειακούς πόρους και που στήριζε κατά μεγάλο ποσοστό την ενεργειακή της πολιτική στο φτηνό εισαγόμενο πετρέλαιο - όχι μόνο να ευθυγραμμισθεί με αυτή την πολιτική, αλλά επεδίωξε και πέτυχε, με τους αρμόδιους φορείς, την εντατικοποίηση της έρευνας για ανακάλυψη νέων κοιτασμάτων ενεργειακών πρώτων υλών και κύρια του λιγνίτη.

Η συμβολή της γεωλογίας από το 1951 και ύστερα, αλλά κύρια κατά τα τελευταία χρόνια, στην αναζήτηση, εντόπιση και έρευνα-μελέτη λιγνιτικών κοιτασμάτων και κατ' επέκταση στην αντιμετώπιση του υπ' αριθ. 1 προβλήματος της εποχής μας, του ενεργειακού, ήταν σημαντική.

Για να κατανοήσει κανείς αυτή τη συμβολή, μία σύντομη αναδρομή στο παρελθόν είναι επιβεβλημένη.

¹Όταν το 1920 η Επιτροπή Καυσίμων, που είχε συστήσει η τότε Κυβέρνηση για να

εκτιμήσει το λιγνιτικό δυναμικό της χώρας, υπολόγιζε τα βέβαια λιγνιτικά αποθέματα σε 14 εκατ. τόνους, το Ανώτατο Οικονομικό Συμβούλιο του Κράτους, λίγο αργότερα, θεώρησε αυτή την εκτίμηση υπερβολική και επανεκτιμώντας το 1913, το υπολόγιζε σε μόλις 5 εκατ. τόνους. Κατ' αυτή την εκτίμηση τα βεβαιωμένα αποθέματα της Πτολεμαΐδας έφταναν τα 200.000 τόνους!! και τα δυνατά και πιθανά τα 28 εκατ. τόνους, ενώ σήμερα μιλάμε για την ίδια περιοχή, για βεβαιωμένα πάνω από 2.000 εκατ. τόνους.

Η ελλιπής γεωλογική γνώση και η απουσία συστηματικής γεωλογικής έρευνας ήταν, κύρια, η αιτία αυτών των λαθεμένων εκτιμήσεων. Αργότερα, με τη δημιουργία του ΙΓΕΥ (τωρινό ΙΓΜΕ), όταν και η γεωλογία κλήθηκε να συμμετάσχει στην προσπάθεια για την οικονομική ανόρθωση της χώρας μας, νέες αντιλήψεις επικράτησαν, που προώθησαν καρποφόρα τη γεωλογική έρευνα στο χώρο της εντόπισης και αξιολόγησης λιγνιτικών κοιτασμάτων. Αλιβέρι, Κύριο Πεδίο Πτολεμαΐδας, Μεγαλόπολη, το ένα μετά το άλλο ερευνούνται και μπαίνουν στην εκμετάλλευση.

Μετά την ενεργειακή κρίση του 1973 η έρευνα των λιγνιτών, όπως άλλωστε και των άλλων ενεργειακών πρώτων υλών, επεκτείνεται και εντατικοποιείται.

Στόχος της γεωλογικής έρευνας για λιγνίτη είναι όχι μόνο η αναζήτηση, εντόπιση και πλήρης μελέτη άμεσα αξιοποιήσιμων κοιτασμάτων, αλλά και η διερεύνηση όλων των λιγνιτοφόρων και λιγνιτοπιθανών περιοχών, για την ακριβή αποτίμηση, καταγραφή και ταξινόμηση του ολικού λιγνιτικού δυναμικού της χώρας, πράγμα που θα διευκολύνει σχεδιασμούς και προγραμματισμούς για τη σωστή και αποδοτική αξιοποίησή του στο μέλλον.

Με λεπτομερείς γεωλογικές - κοιτασματολογικές έρευνες που έγιναν και γίνονται στις λιγνιτοφόρες και λιγνιτοπιθανές περιοχές της χώρας, όλο και νέα λιγνιτικά κοιτάσματα έρχονται στο φως. Μόνο την τελευταία δετία (1975-1982) ανακαλύφθηκαν 1.350 εκατ. τόνοι λιγνίτη, από τους οποίους το μισό περίπου (660 εκατ. τόνοι) κατατάσσονται στα οικονομικά απολήψιμα υπαίθρια αποθέματα περιεχόμενης αξίας περίπου 1.100 δισεκατομ. δραχμών. Έτσι σήμερα, το συνολικό βεβαιωμένο λιγνιτικό απόθεμα, είναι της τάξης των 4.450 εκατ. τόνων, χωρίς να υπολογίζεται το τεράστιο κοιτάσμα τύρφης των Φιλιππων που ανέρχεται σε 4.300 εκατ. κυβικά μέτρα και που αντιστοιχεί σε περίπου 1.500 εκατ. τόνους λιγνίτη τύπου Πτολεμαΐδας. Από τα παραπάνω μέχρι σήμερα βεβαιωμένα αποθέματα, ένα ποσοστό περίπου 58%, δηλαδή 2.590 εκατ. τόνοι, κατατάσσονται στα απολήψιμα με τις σημερινές οικονομοτεχνικές συνθήκες.

Είναι προφανές ότι μία εντατική έρευνα για να αποδώσει χρειάζεται εξειδικευμένο προσωπικό και γνώσεις που να καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα γεωεπιστημών.

Χρειάζεται πρώτα απ' όλα σωστός προγραμματισμός, σωστή ιεράρχηση έρευνας, σωστή μεθοδολογία. Όλα αυτά, μαζί με τον ένθερμο ζήλο που θα πρέπει να έχει ο γεωλόγος ερευνητής, αποτελούν την κύρια και βασική προϋπόθεση για να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα με το μικρότερο δυνατό κόστος. Και αναφορικά με το συσχετισμό κόστους και αποτελέσματος στην έρευνα αξίζει να σημειωθεί το εξής: Στις έρευνες του περασμένου χρόνου (1982), που έκανε το ΙΓΜΕ σε όλη τη χώρα

με χρήματα Δημοσίων Επενδύσεων και με χρήματα της ΔΕΗ για εντοπισμό λιγνιτών, δαπανήθηκαν 82 εκατ. δρχ.

Τον ίδιο χρόνο εντοπίστηκαν από το ΙΓΜΕ, νέα λιγνιτικά αποθέματα της τάξης των 280 εκατ. τόνων, από τα οποία τουλάχιστον 180 εκατ. τόνοι κατατάσσονται στα υπαιθρίως οικονομικά απολήψιμα.

Η αξία αυτή των απολήψιμων αποθεμάτων, σε αντιστοιχία με το 85% της αξίας θερμιδικά ισοδύναμης ποσότητας μαζούτ, ανέρχεται σε 295 δισεκατομμύρια δρχ. Έτσι προκύπτει ότι η δαπάνη έρευνας για τον εντοπισμό αποτελεί μόλις το 0,027% της περιεχόμενης αξίας της πρώτης ύλης που ανακαλύφθηκε. Η αλλιώς κάθε τόνος απολήψιμου λιγνίτη που εντοπίστηκε μέσα στο 1982 κόστισε στην έρευνα 0,45 δρχ.

Το ίδιο ευνοϊκοί είναι οι συντελεστές αν συγκρίνουμε δαπάνες και αποτέλεσμα στην οκταετία 1975 - 1982: Δαπανήθηκαν, για όλες τις έρευνες λιγνιτών που έκανε το ΙΓΜΕ, 425 εκατομμύρια δραχμές (αποπληθωρισμένες τιμές 1982) και εντοπίστηκε απολήψιμος λιγνίτης περιεχόμενης αξίας 1.100 δισεκατομμυρίων δρχ. (660 εκατ. τόνοι). Απ' αυτά προκύπτει ότι η δαπάνη έρευνας αποτελεί το 0,038% της περιεχόμενης αξίας της πρώτης ύλης που ανακαλύφθηκε και κάθε τόνος απολήψιμου λιγνίτη επιβαρύνθηκε με δαπάνες έρευνας 0,65 δρχ.

Οι αριθμοί αυτοί, χωρίς να είναι απόλυτοι και καθοριστικοί για την έρευνα γενικά, παρ' όλα αυτά είναι ενδεικτικοί της προσπάθειας και της σωστής επιλογής στόχων και μεθοδολογίας που εφαρμόζουν οι γεωεπιστήμονες σήμερα στην έρευνα των γαιανθρακοφόρων και γαιανθρακοπιθανών περιοχών της χώρας.

Η αντίληψη ότι η έρευνα είναι μόνο η εκτέλεση ορισμένων γεωτρήσεων, αποδεικνύεται πέρα για πέρα λαθεμένη και οδηγεί με βεβαιότητα πολλές φορές σε αρνητικά αποτελέσματα.

Κάθε γαιανθρακοφόρα λεκάνη έχει τις ιδιομορφίες της προς τις οποίες θα πρέπει να προσαρμόζεται η κοιτασματολογική έρευνα. Το πλήθος των στοιχείων που χρειάζεται να συλλεχθούν και ο αριθμός των παραμέτρων που πρέπει να υπολογισθούν είναι πολύ μεγάλος και μόνο η σωστή και κατά επιστημονικό τρόπο αξιολόγηση αυτών μπορεί να εξασφαλίσει τον απαραίτητα ψηλό βαθμό απόδοσης και αξιοπιστίας της έρευνας.

Οι γεωτρήσεις είναι το συμπληρωματικό όργανο της ερευνητικής προσπάθειας του οποίου θα πρέπει ο γεωλόγος ερευνητής, αξιολογώντας και αξιοποιώντας στοιχεία, γνώσεις και εμπειρίες, να κάνει σωστή χρήση. Ο αριθμός και τα μέτρα των γεωτρήσεων, δεν είναι δείκτες ούτε επιτυχίας της έρευνας ούτε αποτελεσματικότητας των ερευνητικών προγραμμάτων.

Όμως, η έρευνα και ανακάλυψη νέων κοιτασμάτων λιγνίτη δεν θα έχει ιδιαίτερη σημασία αν δεν υπάρξει εξίσου προγραμματισμένη μελέτη αξιοποίησης των κοιτασμάτων αυτών.

Σήμερα, η αξιοποίηση των λιγνιτών περιορίζεται σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Ένα πολύ μικρό ποσοστό από την παραγωγή λιγνίτη διατίθεται για εξωηλεκτρικές χρήσεις.

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η παραγωγή λιγνίτη όχι μόνο δεν επαρκεί για να τροφοδοτήσει σε σημαντικό και σταθερό βαθμό, εξωηλεκτρικές μονάδες αλλά και

οι υπάρχουσες, (εργοστάσιο παραγωγής μπρικέττας, αζωτούχα λιπάσματα κλπ) αντιμετωπίζουν όλο και μεγαλύτερα προβλήματα τροφοδοσίας, γιατί δίνεται προτεραιότητα στην ηλεκτροπαραγωγή.

Με τη σωστή και ορθολογική αξιοποίηση των κοιτασμάτων που εντοπίζονται και που δεν είναι πάντα τόσο μεγάλα και εύκολα στην εξόρυξή τους, όπως αυτά που εντοπίζονταν κατά το παρελθόν, αλλά και με την ορθολογική και προγραμματισμένη εκμετάλλευση των νέων κοιτασμάτων που ανακαλύφθηκαν πρόσφατα (Ανάργυροι, Κομνηνά), η παραγωγή λιγνίτη θα μπορούσε να αυξηθεί κατά πολύ και να καλύψει έτσι μέρος και των άλλων καταναλώσεων έξω από αυτές της ηλεκτροπαραγωγής.

Η συμβολή της γεωλογίας στην αντιμετώπιση πολλών από τα προβλήματα της εκμετάλλευσης των λιγνιτών και στη χώρα μας θα μπορούσε να ήταν σημαντική.

Κατά την άποψή μας, που είναι σύμφωνη άλλωστε με τη διεθνή πρακτική, είναι επιβεβλημένη, για την ορθολογικότερη και αποτελεσματικότερη εκμετάλλευση των λιγνιτικών κοιτασμάτων, η άμεση αντιμετώπιση από εξειδικευμένους επιστήμονες των ειδικών γεωλογικών προβλημάτων, που ανακύπτουν σχεδόν κάθε στιγμή σε όποια μορφή εκμετάλλευση, υπόγεια ή επιφανειακή.

Προβλήματα που έχουν σχέση με τις μηχανικές και φυσικές ιδιότητες των πετρωμάτων που εξορύσσονται, με τα ρήγματα, τα νερά, τις ποιοτικές μεταβολές κλπ., που, όταν δεν προβλέπονται και δεν αντιμετωπίζονται έγκαιρα και σωστά, δημιουργούν άλλα μεγαλύτερα προβλήματα που πολλές φορές έχουν τεράστιες οικονομικές επιπτώσεις.

Σήμερα παρατηρείται παντελής έλλειψη του γεωλόγου από τα πεδία εκμετάλλευσης. Οι συνέπειες αυτής της απουσίας είναι μεγάλες. Ενδεικτικά και μόνο θα αναφερθούμε στο θέμα της ποιοτικής απόκλισης.

Έχει παρατηρηθεί, ότι ενώ από τη γεωλογική έρευνα - κατά την οποία, θα πρέπει να σημειωθεί, η αξιολόγηση των παραμέτρων του κοιτάσματος γίνεται ακολουθώντας αυστηρά τις μεταλλευτικές παραδοχές της μεθόδου εκμετάλλευσης που θα ακολουθήσει - προκύπτει π.χ. ένα απολήψιμο λιγνιτικό απόθεμα με υψηλές ποιοτικές παραμέτρους, κατά την εκμετάλλευση το εξορυσσόμενο υλικό ποιοτικά υπολείπεται, με αποτέλεσμα από τη μια να επιβαρύνεται αρνητικά το όλο απόθεμα (ποιοτική υποβάθμιση, κατασπατάλιση κ.ά.) και από την άλλη το προϊόν να δημιουργεί αυξημένο κόστος μεταφοράς και ιδιαίτερα προβλήματα στις καταναλώτριες βιομηχανίες με όλες τις δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις..

Η παρουσία του ειδικού γεωλόγου στα πεδία και στα μέτωπα εξόρυξης με ένα σωστό και συνεχή «γεωλογικό έλεγχο» (controle géologique) θα μηδένιζε ή θα ελαχιστοποιούσε όχι μόνο τις ζημιογόνες ποιοτικές υποβαθμίσεις των κοιτασμάτων αλλά θα αντιμετώπιζε και πλήθος άλλων, ίσως και σημαντικότερων γεωλογικών προβλημάτων.

Όπως είναι γνωστό, σχεδόν το σύνολο της λιγνιτικής παραγωγής στη χώρα μας γίνεται με υπαίθριες - επιφανειακές εκμεταλλεύσεις. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα ένα σημαντικό απόθεμα - που λόγω βάθους ή άλλων τεχνικών χαρακτηριστικών των κοιτασμάτων του, δεν μπορεί να αποληφθεί υπαίθρια - να παραμένει αναξιοποίητο, παρ' όλο που θα μπορούσε να αποληφθεί με συμφέροντες οικονομικούς όρους υπόγεια.

Εκτιμήσεις που έγιναν, δείχνουν ότι κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις και με σύγχρονα και σωστά οργανωμένα και εξοπλισμένα ορυχεία, οι υπόγειες εκμεταλλεύσεις είναι οικονομικά συμφέρουσες ακόμα και για κοιτάσματα μικρού δυναμικού.

Η Πολιτεία που έχει επισημάνει αυτό το πρόβλημα μελετά και προγραμματίζει προς αυτήν την κατεύθυνση.

Μέχρι σήμερα η συμβολή του γεωλόγου, η συμβολή του Έλληνα γεωεπιστήμονα, στην έρευνα και ανακάλυψη τόσων σημαντικών κοιτασμάτων γαιανθράκων υπήρξε όχι απλώς μεγάλη αλλά και εντυπωσιακή.

Σ' αυτήν την έρευνα και σ' αυτές τις ανακαλύψεις, σήμερα η Πολιτεία προγραμματίζει και στηρίζει ένα μεγάλο μέρος της ενεργειακής της πολιτικής. Έτσι προβλέπεται μέχρι το έτος 1992 να εγκατασταθούν θερμοηλεκτρικές μονάδες ισχύος 3000 MW που θα αυξήσουν τη συνολική εγκαταστημένη ισχύ λιγνιτικών ατμοηλεκτρικών μονάδων, από 2.513 MW που είναι σήμερα στα 5.513 MW. Η τροφοδοσία αυτών των νέων μονάδων θα γίνει από τα ήδη γνωστά και μέχρι στιγμής πλήρως μελετημένα κοιτάσματα, των οποίων οι εκμεταλλεύσεις άρχισαν ή θα αρχίσουν στο άμεσο μέλλον. Έτσι προβλέπεται ότι το έτος 1992 η συμμετοχή του λιγνίτη στη συνολική καθαρή παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας θα φθάσει περίπου στα 75%. Όμως ο λιγνίτης δεν μπορεί και δεν πρέπει να καταναλώνεται μόνο για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Με τη συνεχή βελτίωση και προώθηση της τεχνολογίας, διευρύνονται και οι δυνατότητες και οι προοπτικές όπως αναφέραμε και πιο πάνω, για την εξωηλεκτρική του αξιοποίηση. Μεταξύ των κυριότερων εξωηλεκτρικών εφαρμογών και χρήσεων του λιγνίτη συγκαταλέγονται η παραγωγή εξευγενισμένων υγρών ή αερίων καυσίμων, η παραγωγή πρώτων υλών για τη χημική βιομηχανία, η χρησιμοποίησή του σαν καυσίμου και αναγωγικού στη μεταλλουργία, η χρησιμοποίηση σαν στερεού καυσίμου στη βιομηχανία, η χρησιμοποίηση σαν πρώτη και βασική ύλη στην παραγωγή οργανοχημικών λιπασμάτων κ.ά.

Επαναλαμβάνουμε ότι σήμερα, με την υφιστάμενη δυνατότητα παραγωγής και με τις ολοένα μεγαλύτερες ανάγκες λιγνίτη για ηλεκτροπαραγωγή, είναι προβληματική η χρησιμοποίηση του Ελληνικού λιγνίτη για μεταποιητικές διαδικασίες που απαιτούν μεγάλες ποσότητες όπως π.χ. για παραγωγή υποκατάστατου φυσικού αερίου. Μικρές μεταποιητικές μονάδες, που οι ανάγκες τους σε λιγνίτη δεν θα ξεπερνούν το 1 εκατ. τόνους το χρόνο, θα μπορούσαν να τροφοδοτηθούν μετά από σωστή εκμετάλλευση και αξιοποίηση των μικρών λιγνιτωρυχείων. Όπως φαίνεται, λοιπόν, η έρευνα του λιγνίτη δεν έχει εξαντληθεί. Πρέπει να συνεχισθεί και μάλιστα με εντατικό ρυθμό για την ανακάλυψη και νέων κοιτασμάτων. Επειδή όμως, όπως αναφέρθηκε, μεγάλα και εύκολα στην εξόρυξη κοιτάσματα, όπως αυτά της Πτολεμαΐδας και της Μεγαλόπολης είναι δύσκολο να βρεθούν, χρειάζεται προσπάθεια, μελέτη και προσανατολισμός της εκμετάλλευσης και σε άλλες μεταλλευτικές μεθόδους πέραν από την υπαίθρια εκμετάλλευση.

Συμπερασματικά, θα θέλαμε να επισημάνουμε και προτείνουμε τα εξής:

α) Η σωστή μεθοδολογία στην έρευνα, η γεωλογική σκέψη και η εξειδικευμένη γεωλογική γνώση, είναι καθοριστικοί παράγοντες για την αποτελεσματική αναζήτηση λιγνιτικών κοιτασμάτων. Το γεωτρήσιμο είναι μέσο και όχι μέθοδος. Είναι απλώς το «σφυρί» στα χέρια του έμπειρου και εξειδικευμένου γεωλόγου.

β) Η έρευνα των λιγνιτών δεν έχει εξαντληθεί. Υπάρχουν ακόμα μεγάλα περιθώρια εντοπισμού νέων κοιτασμάτων. Απαιτείται όμως, συνέχιση της εντατικής προσπάθειας γιατί η έρευνα είναι και δύσκολη και χρονοβόρα. Τα χρονικά όρια ολοκλήρωσης μιας κοιτασματολογικής μελέτης δεν συμπίπτουν πέρα από κάποιο όριο, όσο και να αυξηθεί κανείς το προσωπικό και τα μηχανικά μέσα.

γ) Η γεωλογία μεταλλείων (mining geology) δεν εφαρμόζεται σχεδόν καθόλου σήμερα στη χώρα μας στις λιγνιτικές εκμεταλλεύσεις. Αυτό έχει σαν συνέπεια μαζί με την έλλειψη και του υποτυπώδους ακόμα γεωλογικού ελέγχου από τη μια και την ποιοτική υποβάθμιση του εξορυσσόμενου προϊόντος και την ποσοτική απόκλιση στη παραγωγή και από την άλλη τη μη ορθολογική εκμετάλλευση του κοιτάσματος. Γιαυτό θα πρέπει και στη χώρα μας να γίνει ότι γίνεται σε όλες τις χώρες του κόσμου δηλαδή κάθε λιγνιτωρυχείο να στελεχωθεί κατάλληλα με εξειδικευμένους γεωλόγους που θα συμμετέχουν στο σχεδιασμό της εκμετάλλευσης και στις διαδικασίες των διαφόρων φάσεων της εξόρυξης.

δ) Η εκμετάλλευση του λιγνίτη σήμερα, αν εξαιρέσει κανείς λίγα μικρά λιγνιτωρυχεία, γίνεται αποκλειστικά από τη ΔΕΗ για ιδιοκατανάλωση. Δεν υπάρχει άλλος φορέας εξόρυξης, εμπορίας και διάθεσης που θα έχει σαν στόχο την εκμετάλλευση του κοιτάσματος, την προώθηση του προϊόντος, την ανεύρεση αγοράς και την εξασφάλιση σταθερής τροφοδοσίας στους καταναλωτές.

Η απουσία ενός τέτοιου φορέα αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στη σωστή αξιοποίηση του λιγνιτικού δυναμικού της χώρας και κυρίως στην εκμετάλλευση των μικρομεσαίου μεγέθους λιγνιτικών κοιτασμάτων για πολλαπλές χρήσεις των λιγνιτών.

Οι μελετητές ενός τέτοιου φορέα μαζί με τους μελετητές των άλλων φορέων εκμετάλλευσης λιγνίτη (ΔΕΗ, ιδιωτικά λιγνιτωρυχεία) θα πρέπει να παραλάβουν τη σκυτάλη από τους γεωλόγους ερευνητές και να μελετήσουν τρόπους σωστής εκμετάλλευσης και αξιοποίησης του λιγνιτικού δυναμικού προς όφελος της Εθνικής Οικονομίας και του Ελληνικού λαού.